

Borsányi János

„Elérkezett az idő” – mondta Jézus, mikor utoljára elindult Jeruzsálembe, a passió helyszíne felé. És utolsó szava a kereszten az volt, hogy „beteljesedett”. A hívő ember számára az idő sohasem letelik, hanem elérkezik, és a hívő ember élete nem elmúlik, hanem beteljesedik.

János élete egy beteljesedett élet volt:

Beteljesedett családja körében, hiszen az 1969-ben felesége felé kimondott igenje számára nem csak érzelmi kérdés, hanem egyben döntés is volt, ami mellett megingás nélkül, 48 éven keresztül kitartott. Jól tudta, hogy a hívő ember a döntése mellé mindig megkapja a kegyelmet, így a feleségéért, gyermekeiért, unokáiért sőt számos rokonáért vállalt lemondásai, áldozat vállalásai értelmet nyertek, mentesítve Őt attól, hogy ezeket gondnak vagy szenvedésnek élje meg. Tudta jól, hogy családját nem Ő kapta ajándékba – bár ennek örömét is megélhette – hanem Isten Őt rendelte melléjük, hogy boldogságukat és üdvösségüket szolgálja. János nem kapni, hanem adni akart, ezért nem volt hiányérzete. Beteljesedett az élete a családja körében, mert Isten arra használhatta, amire meghívta.

És beteljesedett élete volt szakmai pályafutása során is.

Ádám és Éva bűnbeesése után az Isten ezt mondta az embernek: „...Arcod verítékével eszed kenyeredet, amíg vissza nem térsz a földre, amiből lettél...” Ez azt jelenti, hogy az emberi munka értelmetlen szenvedéssé vált. De János ezt nem így élte meg, mert munkája során is a kegyelemből élt, és a kegyelemnek az a természete, hogy értelmessé, örömszerzővé tesz mindent. János arcán – főként az utóbbi időben – néha láttam fáradtságot, de elkeseredettséget, megtörtséget és főként szenvedést sohasem. Amíg ereje engedte, mindig nagy lendülettel, lelkesedéssel és teljes odaadottsággal dolgozott.

Mit jelent a kegyelemből élni? Istenben bízva az embereket szolgálni. János ezt tette 61 éven keresztül, élete utolsó napjáig. Merem ezt mondani azért is, mert amikor halála előtt nem sokkal találkoztam vele a kórházban, amikor a szavakat is már csak nagy nehézséggel tudta kimondani, akkor is egy rábízott szakdolgozatot készítő hallgatóra volt gondja. Átadta a hallgatót, mert nem akarta őt cserbenhagyni. Mi ez, ha nem szolgálat?

János szakmai életútját, munkásságát sokan jól ismerjük, és nincs köztünk senki, aki ne adózna csodálattal azelőtt az emberfeletti oktatási és nevelési tevékenység előtt, amit János végbe vitt, és aminek főbb állomásait a Világítástechnikai Társaság honlapján is olvashatjuk. Mondhatnánk, hogy 2 év vegyészeti munka kivételével összesen „csak” két munkahelyen dolgozott: 12 évet középiskolai tanárként Monoron, és 47 évet a felsőoktatásban. És ez a „csak” pontosan az elkötelezettségét, hűségét húzza alá. Amikor 1958-ban megszületett benne az elhatározás, hogy a fiatalok oktatásának és nevelésének szenteli az életét, onnantól már nem tárgított e döntés mellől. Nem szeretném és nem is biztosan tudnám részletezni, hogy milyen tantárgyakra, nyelvekre hány diákot oktatott, hogyan indította be, fejlesztette és ápolta hazánkban a világítástechnika képzését, milyen szakmai publikációkkal gyarapította ezt a szakterületet, hány helyen képviselte és népszerűsített a főiskolát, majdan egyetemet és a Világítástechnikai Társaságot, hogyan szerzett nem egyszer anyagi és erkölcsi elismerést munkaadó intézményeinek, és milyen megérdemelt díjakkal ismerték el munkásságát. Jánosnak mindez fontos volt, de nem cél. Inkább arra szeretnék rámutatni, hogy mi motiválta Jánost ebben a témérdek munkában.

János gondolkodásának középpontjában az emberek, a rábízott emberek voltak. Bármit tett, azért tette, hogy ezzel valakit vagy valakiket növeljen, többé, nagyobbá tegyen. Számára a diákok nem oktatási alanyok, a kollégák nem közös munkát végző alanyok, hanem valódi társak, egyének, személyek voltak. Ő mindig mindent névre szólóan valakiért, valakikért tett. Így nőtt fel kezei alatt számos generáció, így lettek a kollégákból munkaTÁRS-ak, és ezért van az, hogy ma hazánkban nincs olyan világítástechnikával foglalkozó cég, ahol ne lenne egy vagy több ember, akinek János neve hallatán ne csillanna fel a szeme. Mikor haláláról értesültünk, nem egy régi diákja hívott fel engem telefonon – mert családja elérhetőségét nem ismerte – hogy megdöbbenését és részvétét fejezze ki, amit ezúton is szeretnék tolmácsolni János családjára felé.

Mindannyian tudjuk, hogy Jánosnak nagyon jó volt a memóriája, amiből külön kiemelkedett név-és arcmemóriája. Bármilyen régi tanítványával találkozott vagy került az illető szóba, mindig pontosan tudta, hogy kiről van szó, tudta, hogy az illető miben volt jó és miben gyengébb, és fel tudta idézni, hogy mikor és miből írta a szakdolgozatát.

Engedjenek meg itt egy személyes élményt is: Jánost 1990-ben ismertem meg a szakmérnöki képzésen, majd ennek befejeztével egy időre elváltak útjaink. 10 év múlva véletlenül találkoztunk ismét Velemben egy nyaralás alkalmával, és János a nevemen szólított, pontosan tudta, hogy hol dolgozok, mivel foglalkozok, és emlékezett a feleségem és gyermekeim nevére is, akiket addig sohasem látott, csak a záróvizsga utáni banketten hallott róluk.

Tényleg csak a memóriájának volt ez köszönhető? Nem. Ennek kulcsa az volt, hogy őt mindig érdekelte az a személy, akivel éppen foglalkozott. Magam is többször tapasztaltam, hogy volt olyan, hogy valakinek nemet mondott, ha időpontot kért tőle, de olyan nem volt, hogy valakivel úgy beszéljen, hogy nem volt teljes értékűen jelen a másik számára. Ebből fakadt a nemet mondása is, ha tudta, hogy nem tud egészen a másikra figyelni. Ő mindig teljes figyelmével a másik személyre irányult. Nem az emlékezetébe, hanem a szívébe zárta az információkat, és azok onnan bukkantak fel később csorbíthatatlanul. Ez a másokra figyelés eredményezte azt, hogy Jánost mindannyian olyannak ismertük meg, akinek gondja van ránk, egyenként, külön-külön és csoportosan is. Igen, mert valóban gondja volt ránk, mondom ezt több száz és több ezer ember nevében, akik tőle tanultunk, vele dolgoztunk, és ismereteiből gyarapodtunk:

Gondja volt ránk, mikor tanított, mert sokadszor is mindig felkészülten és olyan átéléssel magyarázta a tananyagot, mintha most fedezné fel annak szépségét, és tette ezt azért, hogy erre a szépségre minket is rávezessen.

Gondja volt ránk, mikor határozottan számonkért a vizsgákon, mert nem azt akarta, hogy tökéletesek legyünk, de azt mindenképpen, hogy okosabbak és tökéletesebbek legyünk, mint mielőtt beültünk az iskolapadba.

Gondja volt ránk, mikor befejeztük tanulmányainkat, hiszen minden követ megmozgatott, hogy a nála végzetek a szakmán belül elismert helyen dolgozhassanak, és hosszú évek után is ápolta és gondozta a kapcsolatot régi diákjaival, és őszinte örömmel gratulált nekik, mikor egy-egy tanítvány valamilyen szakterületen nagyobb lett a mesterénél.

Gondja volt ránk, mikor nemcsak szakmát, de emberséget is adott a kezünkbe elsősorban saját életpéldájával, másrészt annak az értékrendnek a megismertetésével és elvárásával, amit saját maga számára is kötelező érvényűnek tartott.

Gondja volt ránk, mikor a tankörökből közösséget, a munkatársakból igazi csapatot kovácsolt az általa szervezett és vezetett magyarországi és külföldi szakmai és szabadidős kirándulásokkal, mert tudta, hogy egy közösség ereje mindig nagyobb, mint a tagok erejének összessége.

Gondja volt ránk, mikor az oktatásba igyekezett bevinni egy-egy szakterület elismert szakembereit, hogy a diákok első kézből kapják a naprakész információkat. Kimagasló szaktudása nem gátolta őt abban az alázatban, amivel elismerte és megbecsülte ezeket a kollégákat.

Gondja volt ránk, mikor megmutatta, hogy mit jelent magyarnak lenni. A magyar ember ismeri a hazáját, ezért is vitte családját, diákjait, kollégáit az ország annyi szép tájára, amelyeket kiválóan ismert. A magyar ember ügyel arra, hogy szépen használja anyanyelvét mind a hétköznapi, mind a szakmai életben. Ezért figyelmeztetett minket szóban és írásban a pongyola megfogalmazások

kerülésére. A magyar ember külföldön is magyar. És Ő, aki több nyelvet beszélt kiválóan és oly sok országban járt, mindenhol úgy tért vissza, hogy hazáját gyarapítsa ismeretekkel, tapasztalatokkal vagy éppen anyagi támogatással.

Gondja volt ránk, mikor a lazább hangvételű közösségi rendezvényeken velünk együtt szórakozott, beszélgetett, énekelt, mert azt akarta, hogy egy közösségben ne csak az elmék, de a szívek is találkozzanak.

Gondja volt ránk, mikor megkereste azokat a társakat, akik mellette, majdan utána átvehetik a stafétabotot, hogy a szakma ne maradjon olyan emberek nélkül, akik felkészíthetik a jövő nemzedékét. Hihetetlen alázattal fogadta el, hogy minden ember más, és nem akart senkit sem a maga képmásává faragni, hanem támogatta a kollégákat, hogy abban emelkedjenek ki, amire adottságuk van.

És sokáig folytathatnám még a sort, hogy mennyi módon gondoskodott rólunk János, és ne szégyelljük ezt a felsorolást magunkban, ki-ki egyéni élményei alapján tovább folytatni.

A Kandó Aranygyűrű, az Urbanek-díj, a Gergely-Sziráki-díj, a MEE Életműdíj, az Elektrotechnikai Nagydíj mind azt mutatja, hogy szerettük volna Jánosnak ezt a gondoskodást megköszönni, mert Ő nem csak tanárunk és kollégánk volt, hanem barátunk és néha második apánk.

János szakmai élete nem befejeződött, hanem beteljesedett, mert akiket az Isten közvetlenül vagy közvetve rábízott, azokra mind személyesen figyelt, és mindenkinek gondját viselve senkit sem hagyott elveszni, elkallódni.

Jézus húsvét vasárnap este így köszöntötte az apostolokat: „Békesség nektek!” Nos a beteljesedett élet gyümölcse a béke. A rendezettség önmagunkkal és az Istennel. János megkapta ezt a békét. Hitének megfelelően részesült azokban a szentségekben, amelyek megerősítették Őt az utolsó napokban. És ebben teljesen biztosak lehetünk. Utolsó találkozásunkkor, mikor láttam, hogy küszködik a beszéddel, csak annyit kérdeztem tőle, hogy: „Nyugodt vagy János?” És Ő halkán ugyan, de őszinte tekintettel mondta, hogy: „Igen.”

Akinek az élete beteljesedik, az most reményünk szerint ott van amellet, akire az életét építette. Nekünk nagyon hiányzik, de tudjuk, hogy Neki most is gondja van ránk. Ki-ki hite alapján ne szégyelljen továbbra is hozzá fordulni!